

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Tos/15/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123011285
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Mikluš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6123011285.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Mikluš a sudcov JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA a JUDr. Petra Hunáka, PhD., v trestnej veci obžalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., prejednal na neverejnom zasadnutí dňa 12. marca 2024 sťažnosť obžalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno sp. zn. 8T/58/2023 zo dňa 12.02.2024 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno sp. zn. 8T/58/2023 zo dňa 12.02.2024 a vec v r a c i a okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Uznesením sp. zn. 8T/58/2023 zo dňa 12.02.2024 samosudca Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko podľa § 80 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. por. neprijal písomný sľub obžalovanej A. B. D. XX.XX.XXXX v Brezne zo dňa 01.02.2024 a väzbu obžalovanej A. B. nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obžalovanou, a to ani za použitia technických prostriedkov. Podľa § 79 ods. 2, 3 Tr. por. zamietol žiadosť obžalovanej A. B. o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 12.02.2024 a obžalovanú ponechal vo väzbe.

Proti tomuto uzneseniu podala obžalovaná sťažnosť priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom dňa 12.02.2024, na ktorom sa rozhodovalo aj o žiadosti obžalovanej o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú následne doplnila prostredníctvom obhajcu podaním doručeným okresnému súdu dňa 26.02.2024, ako aj vlastnoručne písaným podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 15.02.2024. V písomných dôvodoch sťažnosti obžalovaná v podstate uviedla, že z napadnutého uznesenia nie je zrejmé dostatočné individualizovanie skutkových a následne právnych dôvodov a odôvodnení väzby obvinenej, ktoré je nutné špecifikovať práve preto, že osobná sloboda je podľa čl. 17 ods. 1 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 Dohovoru individuálne realizovaným právom a preto každý zásah do osobnej slobody musí byť v zásade individuálne odôvodnený (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 220/04 z 11. januára 2005).

Poukázala tiež na ustálenú rozhodovaciu prax, z ktorej vyplýva, že „konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z možného väzobného následku sa rozumejú len také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Nepostačuje preto len akési hmlisté, neisté a konkrétnymi skutočnosťami dostatočne neodôvodnené podozrenie z následku predpokladaného v ustanovení § 71 ods. 1 Tr. poriadku. Viedlo by to totiž k neodôvodneným zásahom do Ústavou SR zaručenej osobnej slobody“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Tost 3/2010 zo dňa 17.02.2010).

Obžalovaná dôvodila, že v jej prípade, nie sú dané také konkrétne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať ďalšiu dôvodnosť trvania väzby, pričom v prípade obžalovanej zanikol dôvod

väzby tak, ako bol ustálený ešte sudkyňou pre prípravné konanie v čase, kedy bola vzatá do väzby. Dôvodila, že vo väzbe je 5 mesiacov, čo vylučuje možnosť závislosti na alkohole alebo iných omamných alebo psychotropných látkach a aplikáciu záverov znaleckého posudku B. B. E., ktorý obžalovanej navrhol uložiť ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou, na ktoré poukazuje samosudca v napadnutom uznesení.

Akcentovala, že skutok, ktorý je jej kladený za vinu opakovane oľutovala, je matkou troch mal. detí, o ktoré sa riadne starala, momentálne zverené do starostlivosti jej matky, pritom poukázala tiež na svoj nepriaznivý zdravotný stav. Obžalovaná uviedla, že po prepustení z väzby sa chce zamestnať, je ochotná nahradiť škodu podľa svojich schopností a možností a výkon väzby by uvedenému zmaril. V súvislosti so zraneniami, ktoré utrpela dňa 11.09.2023 pri dopravnej nehode, si jej zdravotný stav vyžaduje rehabilitácie, ktoré jej vo výkone väzby nie sú dostatočne poskytované a väzba je pre ňu v podstate likvidačným opatrením.

Na základe uvedeného navrhla, aby nadriadený súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a sám rozhodol vo veci tak, že obžalovanú ihneď prepustí na slobodu, alebo alternatívne prepustí obžalovanú na slobodu a nariadi nad ňou probačný dohľad, prípadne aj za použitia technických prostriedkov a zároveň uloží obžalovanej podľa § 82 ods. 1 Tr. por. primerané povinnosti a obmedzenia.

Podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Banskej Bystrici na podklade podanej sťažnosti postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj podstatný obsah trestného spisu a zistil, že dané uznesenie je predčasné a nie je možné sa s ním stotožniť.

Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno, sp. zn. 0Tp/275/2023 zo dňa 22.09.2023, právoplatným tým istým dňom, bola obvinená A. B. z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. vzatá do väzby. Jej väzba nebola nahradená písomným sľubom ani dohľadom probačného a mediálneho úradníka. Väzba obvinenej začala plynúť dňom 20.09.2023 o 13.35 hod. a vykonáva sa v ÚVV a ÚVTOS v Banskej Bystrici.

Dňa 19.12.2023 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno na Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno, obžalobu proti A. B., za prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Tr. zák. na tom skutkovom základe

dňa 11.09.2023 približne o 22.30 hod. v Brezne po ceste I/72 na ul. Tisovská cesta ovplyvnená alkoholom v koncentrácii najmenej 0,97 g/kg alkoholu v krvi, metamfetamínom 46 ng/1 v krvi a amfetamínom 3 ng/1 v krvi viedla osobné motorové vozidlo tov. zn. AUDI A4, ev. č. C. – XXX CM, v smere Michalová - Brezno, pričom v km 63,3 neprispôsobila rýchlosť jazdy vozidla svojim schopnostiam a povahe vozovky a pri rýchlosti približne 106 km/h, v ľavotočivej zákrute dostala s vozidlom šmyk, prešla najskôr ľavou časťou vozidla do protismeru, následne zišla mimo vozovku vpravo, kde pri rýchlosti najmenej 80 km/h narazila do betónového mostíka, následkom čoho sa s vozidlom prevrátila na strechu a vozidlo zostalo stáť na betónovom mostíku, prednou časťou kolmo na vozovku,

pričom spolujazdec, sediaci na sedadle spolujazdca vedľa obvinenej B. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., G. H. XX utrpel opuch mozgu pri respiračnom zlyhaní pri poranení hrudného koša, vnútrohrudných orgánov s trieštivou zlomeninou nosa s krvácaním do dýchacích ciest a následnou aspiráciou krvi do pľúc na následky, ktorých priamo na mieste nehody zomrel, a poškodením betónového mostíka pre majiteľov B. B., nar. XX.XX.XXXX a I. B., nar. XX.XX.XXXX obaja trvale bytom C. J. K. XXX/XX spôsobila škodu vo výške 2.026,- €, čím porušila ustanovenie § 16 ods. 1, 4, § 137 ods.1, ods. 2 písm. a), c), q) zákona NR SR č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov.

Uznesením sp. zn. 8T/58/2023 zo dňa 08.01.2024 podľa § 238 ods. 4, § 79 ods. 2 Tr. por. bola obvinená A. B. ponechaná vo väzbe a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. väzba nebola nenahradená dohľadom probačného a mediálneho úradníka nad obvinenou, a to ani za použitia technických prostriedkov.

Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno sp. zn. 0Tp/275/2023 zo dňa 4.12.2023, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tpo/55/2023 zo dňa 13.12.2023, bola zamietnutá žiadosť obžalovanej o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 15.11.2023, jej väzba nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka, ani prijatím jej písomného sľubu zo dňa 4.12.2023.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por., obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil,
a ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

Podľa § 72 ods. 3 Tr. por. konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Zástupca záujmového združenia alebo iná osoba ponúkajúca záruku alebo peňažnú záruku sa upovedomí o výsluchu, ak je to potrebné. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb, podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por., policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili. Sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby podľa odseku 3. Ak v prípravnom konaní prokurátor zistí, že dôvody väzby sa zmenili, podá návrh sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o zmene dôvodov väzby. Sudca pre prípravné konanie o takom návrhu rozhodne bez meškania. Ak pominie niektorý z dôvodov väzby, rozhodne o zmene dôvodov väzby predseda senátu a v prípravnom konaní prokurátor písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený. Ak súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodu prepustenia a uvedie túto okolnosť v zápisnici; takto postupuje predseda senátu aj vtedy, ak v súdnom konaní uplynula lehota väzby podľa § 76 ods. 6.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por., obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania, najneskôr do piatich pracovných dní po predložení celého doposiaľ získaného spisového materiálu, so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote na neverejnom

zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal jednak správnosť napadnutých výrokov uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia (opäť bez ohľadu na to, či sú v sťažnosti konkretizované, alebo nie) , a dospel k záveru, že samosudca okresného súdu nepostupoval pri rozhodovaní vecne správne a v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku upravujúcimi rozhodovanie o väzbe pred súdom, v dôsledku ktorej skutočnosti došlo k pochybeniu, ktoré má za následok zrušenie napadnutého uznesenia vrátenie veci na nové prejednanie a rozhodnutie. Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12.02.2024 obžalovaná hneď v úvode, potom čo bola vyzvaná samosudcom, požiadala o prepustenie z väzby na slobodu, pritom ozrejmila dôvod podania písomného sľubu zo dňa 01.02.2024, doručeného okresnému súdu dňa 05.02.2024. Z obsahu zápisnice o predmetnom hlavnom pojednávaní ďalej vyplýva, že potom, čo obžalovaná stručne poukázala na skutočnosti týkajúce sa skutkového stavu veci, sa stručne k žiadosti obžalovanej o prepustenie z väzby na slobodu vyjadril obhajca, ako aj prokurátor. Následne súd vykonal dokazovanie vo veci samej a po skončení dokazovania udelil slovo na záverečnú reč. Následne rozhodol sťažnosťou napadnutým uznesením.

Postup, keď prvostupňový súd rozhodol o žiadosti obžalovanej o prepustenie z väzby na slobodu, v bezprostrednej časovej nadväznosti na vydanie odsudzujúceho rozsudku vo veci samej, bez výsluchu obžalovanej pred rozhodnutím o väzbe, však nie je súladný s § 72 ods. 3 Tr. por. Z predmetného ustanovenia vyplýva, že pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený/obžalovaný vypočutý, pritom predseda senátu (alebo sudca pre prípravné konanie) vypočuje obvineného/obžalovaného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe. Príslušné ustanovenie presne stanovuje podmienky, za ktorých je súd oprávnený rozhodnúť o väzbe bez výsluchu obvineného/obžalovaného, pritom o takýto prípad sa v posudzovanej veci nejedná. Postup prvostupňového súdu, ktorým výsluch obžalovanej predpokladaný v § 72 ods. 3 Tr. por. v podstate nahradil záverečnou rečou nemožno považovať za naplnenie práva obžalovanej byť vypočutá v rámci rozhodovania o dôvodnosti trvania väzby.

V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III ÚS 435/2023 zo dňa 07.12.2023, ktorý je plne aplikovateľný v posudzovanej veci a v ktorom ústavný súd vyslovil, že „rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby na slobodu je v súlade s § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku rozhodnutím o väzbe, preto sa naň vzťahuje úprava obsiahnutá v § 72 ods. 3 Trestného poriadku. Podľa uvedeného ustanovenia platí, že pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý predsedom senátu, ktorý potom umožní sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe. Bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch (m. m. napr. II. ÚS 597/2012, III. ÚS 8/2023, IV. ÚS 161/2020). Pre ústavný súd je podstatné, aby všeobecné súdy osobe, o ktorej väzbe sa rozhoduje, skutočne umožnili spoznať dôvody, ktoré majú viesť k jej ponechaniu vo väzbe, a účinne vznášať argumenty proti nim. Len taký postup zodpovedá vo svetle čl. 17 ústavy ústavne konformnému výkladu pojmu „vypočutie obvineného“ podľa § 72 ods. 3 Trestného poriadku (m. m. napr. III. ÚS 8/2023).

V naznačených súvislostiach sa ústavný súd nemôže stotožniť s argumentom všeobecných súdov, podľa ktorého možno výsluch predpokladaný v § 72 ods. 3 Trestného poriadku v prípade, ak sa o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu rozhoduje v bezprostrednej časovej nadväznosti na vydanie odsudzujúceho rozsudku v merite trestnej veci, v podstate nahradiť záverečnou rečou. Pre ústavný súd je z hľadiska rešpektovania ústavných imperatívov podstatné odlišné účelové zameranie záverečnej reči (konečného návrhu v merite veci) na jednej strane a výsluchu pred rozhodnutím o väzbe na druhej strane. Tomu korešponduje aj právna úprava, ktorá zreteľne diferencuje zodpovedajúce procesné postupy, pričom Trestný poriadok na účel umožnenia spoznania dôvodov, ktoré majú viesť k ponechaniu osoby vo väzbe a účinného vznášania argumentov proti nim, zakotvuje tak potrebu uskutočnenia výsluchu, ako aj následnú možnosť dávania otázok subjektmi uvedenými v § 72 ods. 3 Trestného poriadku. Uvedené požiadavky nemožno vhodne naplniť prostredníctvom záverečnej reči.“

Za týchto okolností nebolo možné v žiadnom prípade akceptovať napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým zamietol žiadosť obžalovanej o prepustenie z väzby na slobodu. V ďalšom konaní

bude preto úlohou prvostupňového súdu napraviť uvedené pochybenie, vypočuť obžalovanú v súlade s ustanovením § 72 ods. 3 Tr. por. a až následne vo veci zákonným spôsobom rozhodnúť.

Vychádzajúc z ust. § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto krajský súd v zmysle citovaného ustanovenia napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.